



Den kollektive trafik – en udfordring



Året slutter, hvor det begyndte med synspunktet: Der skal være brugerbetaling på offentlig velfærd, og pårørende skal have større ansvar for ældreplejen. Her i december er det KL's formand, der lufter synspunktet – tidligere på året var det velfærdsministerens udspil.

Bestyrelsen i DANSKE ÆLDRERÅD har drøftet brugerbetaling og er af den opfattelse, at den danske velfærdsmodel hviler på en gensidig forpligtelse og ansvar mellem den enkelte borger og fællesskabet – det offentlige.

Det betyder, at når vi ikke længere er i stand til at klare os selv, tager fællesskabet over og hjælper der, hvor det er nødvendigt. Det ligger i modellen, at vi ikke skal betale for de ydelser, som vi ikke længere kan klare f.eks. personlig pleje, rengøring, madlavning og indkøb. Men det er lige så selvfølgelig, at vi skal betale for den mad, vi spiser, de varer vi køber - det har vi altid gjort, og det skal vi fortsat. At lægge ansvaret over på de pårørende er ikke en løsning. De er fuldt beskæftigede på arbejdsmarkedet, har børn og bor måske langt væk. Kontakten generationerne imellem er vigtig, men det skal være på den enkelte families præmisser.

Regeringen har fremlagt sin trafikplan. Der sættes stort på den kollektive trafik, dvs. togene, for at binde landsdelene sammen og for at få flere biler væk fra vejene. Det er fint, men det er ikke godt nok. Vi mangler planer for busstrafikken. For mange borgere, især ældre, er bussen den eneste mulighed for, at den enkelte kan fastholde sit sociale netværk, klare biblioteksbesøg og indkøb, læge- og tandlægebesøg m.m. Uden bussen bliver hverdagens gøremål umulige at gennemføre, og den enkelte borger risikerer at blive afhængig af kommunal service tidligere end nødvendigt.

Færre og større kommuner kan yde borgerne en bedre og mere effektiv betjening end før. Men det kræver, at borgerne har mulighed for at betjene sig af kommunens tilbud. Hvis ikke grupper af borgere skal isoleres, skal den kollektive trafik udbygges til et sammenhængende netværk.

I DANSKE ÆLDRERÅD mener vi, at det offentlige trafikale netværk skal være så attraktivt, at det tiltrækker andre, og ikke alene betjener de borgere, der ikke har andre muligheder. Sker det, så tror vi, muligheden er der, for at den kollektive trafik kan overleve uden prisstigninger.

Kommuner, regioner og stat har et fælles ansvar, og der er brug for en økonomisk indsprøjtning for at kickstarte bustrafikken. Staten må nødvendigvis være med i denne fase.

Sekretariatet får mange henvendelser fra ældreråd og enkelte henvendelser fra forvaltninger. Henvendelser om regler og lovforklaringer, om praksis i andre kommuner, om samarbejdsrelationer m.m. Sekretariatet har god kontakt til KL og ministerierne og ved, hvem der skal spørges, hvis et spørgsmål skal belyses yderligere. Nogle ældrerådsmedlemmer vælger at gå direkte til et ministerium, hvilket betyder, at muligheden, for at andre ældreråd kan blive orienteret om problematikken gennem hjemmesiden og nyhedsbrevet, fortabes.

Prøv i første omgang at rette henvendelse til sekretariatet og drøft med dem, om der er præcedenssager, eller om DANSKE ÆLDRERÅD skal rejse spørgsmålet som en generel problemstilling overfor et ministerium eller KL. Så kan vi i fællesskab etablere en stor vidensbank for alle.

DANSKE ÆLDRERÅD henvendte sig først på året til velfærdsministeren og fik efterfølgende foretræde for Folketingets socialudvalg. Det brændende spørgsmål var de problemstillinger, som var opstået efter vedtagelsen af lov om diæter til ældrerådsmedlemmer. Ministeren pegede på to løsninger: Dels på lovforslag L151, der giver folkepensionister mulighed for et ekstra bundfradrag for arbejdsindkomst på op til 30.000 kr. årligt. Den lov er som bekendt vedtaget. Dels ville ministeren undersøge muligheden for, at et ældrerådsmedlem kan fraskrive sig diæter – en løsning som bl.a. DANSKE ÆLDRERÅD har foreslået. I disse dage skriver DANSKE ÆLDRERÅD hørings svar på et lovforslag, der handler om det enkelte ældrerådsmedlems ret til at fraskrive sig diæter. Og svaret bliver positivt.

Afslutningsvis ros til sekretariatet for konferencen "Ældrerådene helt fremme i skoene", hvor 186 deltagere oplevede et flot punktum for DANSKE ÆLDRERÅDs satspuljeprojekt "Ældrerådene – en aktiv medspiller i nærdemokratiet", som mange af jer har lod og del i. Erfaringerne fra de tre år bliver nu samlet i et inspirationskatalog, som udsendes til jer i slutningen af januar.

*Glædelig jul og godt nytår
Kirsten Feld, formand*

Regionsældreråd i alle fem regioner

På repræsentantskabsmødet i DANSKE ÆLDRE-RÅD i 2007 blev bestyrelsen bedt om at arbejde for at få oprettet regionsældreråd i alle fem regioner.

Bestyrelsen nedsatte efterfølgende en ad hoc gruppe, til at komme med forslag til en samarbejdsform mellem de fem regionsældreråd og DANSKE ÆLDRE-RÅD.

I november 2007 holdt to-tre repræsentanter fra hver af "de fem" et møde, hvor status for arbejdet i hver af regionerne blev gennemgået, og hvor deltagerne udvekslede erfaringer. I mødet deltog formand Kirsten Feld.

Det blev besluttet at indstille en samarbejdsmodel til DANSKE ÆLDRE-

RÅDs bestyrelse – en model som bestyrelsen tiltrådte, og som nu danner grundlag for samarbejdet mellem DANSKE ÆLDRE-RÅD og de fem regionsældreråd. Den indebærer, at der holdes et til to møder årligt med to-tre repræsentanter fra hver af "de fem". Transportomkostninger dækkes af de enkeltes ældreråd, og forplejning dækkes af DANSKE ÆLDRE-RÅD. Mødested er fastsat til Vejle af hensyn til den store geografiske spredning. Hver region har udpeget en kontaktperson: Nordjylland - Niels Ove Christensen, Midtjylland - John Dybdal, Syddanmark - Gunnar Dalskov-Andersen, Sjælland - Villy Rasmussen og Hovedstaden - Axel Mossin. Som tovholder for samarbejdet og kontakt til DANSKE ÆLDRE-RÅD er John Dybdal udpeget.

De fem kontaktpersoner deltog i marts 2008 i et møde mellem DANSKE ÆLDRE-RÅD og Danske Regioners formand Bent Hansen. Det var et nyttigt møde, som resulterede i, at vi skal mødes igen hvert år.

DANSKE ÆLDRE-RÅD har skrevet til sundhedsministeren og foreslået, at regionsældrerådene skal lovfæstes. Ministerens svar er et blankt afslag, men der er pæne ord om arbejdet.

Regionsældrerådene og DANSKE ÆLDRE-RÅD har interesseret sig meget for oprettelsen af sundhedsbrugerråd. Ikke alle regioner følger den første model, der blev skabt i Region Midtjylland, og ikke i alle regioner er ældrerådene repræsenteret i sundhedsbrugerrådene.

Undersøgelser og publikationer

Idéer til forbedret samarbejde

KL og Danske Handicaporganisationer (DH) udgav i november en pjeces med titlen "Handicapråd. Den gode praksis". Pjecen behandler handicaprådets sammensætning og samarbejde, handicaprådets arbejde og rammerne herfor samt handicaprådets fremtid. Pjecen indeholder idéer til, hvordan handicaprådets medlemmer kan få et bedre samarbejde og mere indflydelse på initiativer og beslutninger, der vedrører borgere med handicap. KL og DH ønsker med udgivelsen at styrke handicaprådernes arbejde yderligere.

Siden 1. april 2006 har kommunerne haft pligt til at etablere et handicapråd. Handicaprådet er rådgivende for kommunalbestyrelsen i handicapoli-

tiske spørgsmål. Rådet formidler synspunkter mellem borgerne og bestyrelsen om kommunalpolitiske spørgsmål, der vedrører mennesker med handicap. Rådet består af 3-7 medlemmer fra handicaporganisationer i kommunen og 3-7 medlemmer udpeget af kommunalbestyrelsen.

Pjecen findes på: www.fokus-net.dk

Seniorer vil hvile med stil

i-SIT er et projekt til udvikling af vel-fungerende sidde-/hvilemøbler med brugeren i centrum. Projektet er en del af regeringens program for brugerdriven innovation. Projektet går ud fra seniorers og funktionshæmmedes behov og krav. Den viden, projek-

tet akkumulerer, bruges til at skabe et funktionelt og æstetisk møbel, der imødekommer fremtidens krav til boliginventar. Deltagere på DANSKE ÆLDRE-RÅDs konference i april 2008 stiftede bekendtskab med projektet, da DANSKE ÆLDRE-RÅD havde indvilliget i at formidle et spørgeskema som led i en brugerundersøgelse. 195 ældrerådsmedlemmer besvarede spørgeskemaet. Resultaterne viser bl.a., at seniorerne vil have kvalificeret vejledning, når de er på udkig efter et nyt møbel, og at design har stor betydning.

Læs mere om projektet og resultaterne af undersøgelsen på i-SITs hjemmeside www.i-sit.dk



Ældrerådene helt fremme i skoene

Fra nær og fjern strømmede deltagere til DANSKE ÆLDRE RÅDs konference "Ældrerådene helt fremme i skoene". Konferencen var kulminationen på DANSKE ÆLDRE RÅDs treårige satspuljeprojekt "Ældrerådene – en aktiv medspiller i nærdemokratiet" og satte fokus på nærdemokrati, partnerskaber og aktive ældreråd. Godt 190 deltagere mødte op på Vingstedcentret i Vejle d. 26. november.

Vejle skal kunne ses fra månen
Formand for DANSKE ÆLDRE RÅD Kirsten Feld var ordstyrer og ledte slagets gang. Den første oplægsholder, borgmester i Vejle kommune Leif Skov, fortalte om de udfordringer, kommunen stod overfor ved kommunalreformen i 2007. I den forbindelse har Vejle Kommune været meget opmærksomme på at værne om nærdemokratiet og har udformet

dét, de kalder for "seks slag for nærdemokratiet". De seks slag er en vigtig huskeliste både for politikere og for forvaltningerne, og handler bl.a. om at sikre borgerinddragelse i de politiske beslutningsprocesser. Borgmesteren fremhævede udformningen af kommunens ældrepolitik som et godt eksempel på nærdemokrati i praksis, hvor borgere, ældreråd og andre relevante parter var blevet inddraget undervejs. Han understregede, at borgerinddragelse og dialog tager tid, men er det hele værd. Vejle kommunes vision er i sidste ende at kunne ses fra månen, tilføjede han smilende. En deltager spurgte Leif Skov, hvordan han opfatter ældrerådet. Han svarede, at han mener, man som politiker kan vælge at opfatte ældrerådet som en pestilens eller – hvis man er mere fremsynet – som et kæmpe aktiv. Når ældrerådet inddrages tidligt i beslut-

ningsprocesserne, er de gode at diskutere med. Slutteligt pointerede han, at ældrerådene skal gå direkte til politikerne, hvis de oplever, der er problemer med administrationens samarbejde med ældrerådet.

Indflydelse er noget, man tager

John Dybdal er medlem af DANSKE ÆLDRE RÅDs bestyrelse og af styregruppen for projekt "Ældrerådene – en aktiv medspiller i nærdemokratiet". I sit oplæg fortalte han, at baggrunden for projektet bl.a. var kommunalreformen i 2007: Kommunesammenlægningerne gjorde det for DANSKE ÆLDRE RÅD nærliggende at sætte fokus på, hvordan ældrerådet kan være med til at arbejde for at sikre nærdemokratiet i de nye kommuner. En måde er, at ældrerådene til stadighed er proaktive overfor politikere og borgere, og politikerne er lydhøre overfor ældre-



rådene. Ved afholdelse af debatarrangementer kan ælde-rådene sætte dagsordenen i kommunerne og samtidig gøre sig synlige overfor borgere, politikere og embedsværk. I projektets forløb er der afholdt 58 debatarrangementer, og ælde-råd i 35 kommuner har fået støtte fra puljen. Debatarrangementerne har været en succes: De har fået stor opbakning, og projektet har formået at komme ud i krogene i de enkelte kommuner. Ælde-rådernes arbejde med samarbejdspartnere har været frugtbar. Det har været vanskeligt at få fat i ældre med kørselsbehov – der er ikke mange, der har benyttet projektets kørselsordning, men arrangementer holdt på plejecentre nåede denne gruppe borgere. I projektet er

udgivet en pjece og som afslutning udsendes et idékatalog. Ælde-rådene må fremover selv finde alternativ finansiering blandt organisationer, offentlige institutioner og kommuner til lignende debatarrangementer. John Dybdal sluttede med erfaringen: Indflydelse er noget, man tager – ikke noget man får!

Kom på banen!

Gunnar Gjelstrup er lektor i offentlig forvaltning og ledelse på Roskilde Universitet. I sit oplæg gav han et rids af ælde-rådernes udvikling og et bud på, hvad ælde-rådernes vigtigste udfordringer er i fremtiden. Fra ælde-rådene blev lovfæstede i 1997 og nogle år frem, fik flere ikke tilstrækkelig anerkendelse fra deres samarbejdspartnere. I dag er der stor forskel på i hvor høj grad, ælde-rådene ses som medspillere i kommunerne, men Gunnar Gjelstrup vurderede, at der er sket en gensidig rolleafklaring, og at ælde-rådene har fundet deres rolle i den nye kommunale struktur. Med strukturreformen er der kommet nye opgaver i kommunerne.

Gunnar Gjelstrup rådede ælde-rådene til at komme på banen og være kritiske over for den ny opgavefordeling og effekterne heraf. Ælde-rådene står over for en lang række af både generelle og konkrete udfordringer, de skal sætte fokus på, bl.a. at ælde-området ikke nedprioriteres, at vilkår for svage ældre ikke forringes, at der sikres boliger til en voksende ælde-befolkning, og at der sikres sammenhæng i sundhedssystemet f.eks. i forhold til genoptræning. Der findes ikke ét svar på, hvordan de forskellige udfordringer tackles, men Gunnar Gjelstrups bud var, at vi skal udvikle ny viden sammen – så er vi godt på vej.

Efter frokost fordelte deltagerne sig i de seks seminarer, der handlede om kollektiv transport, aktivt borgerskab, Open Space Technology, partnerskaber, værktøjet realitetstjek og et vellykket samarbejde om udarbejdelse af en seniorlivspolitik.





Ældre borgeres muligheder for at bruge kollektiv transport

Transport er grundlag for det sociale liv, og derfor er drøftelser om kollektiv transport vigtige for os som ældreråd, sagde John Jensen, formand for Odsherred ældreråd. Kommunesammenlægninger betyder større afstande for borgere til offentlige myndigheder, hvilket er et problem især for ældre borgere. Gennem kontakt til kommunens foreninger og andre mødesteder for ældre stødte ældrerådet konstant på problemet "kollektiv transport" og nedsatte derfor en arbejdsgruppe til at afdække omfanget af ældre borgeres fremtidige behov for offentlig/kollektiv transport. Ældrerådet i Odsherred tog efterfølgende kontakt til det lokale busselskab og tilbød at hjælpe, så servicen tilrettelægges bedst muligt. Blandt seminar deltagerne udspandt sig drøftelser og erfaringsudvekslinger om forskellige bus-

typer, gratis lokalruter, brugertyper til forskellige transportformer, ældrerådernes høringsret ift busruter m.m. En deltager fortalte, at de oplevede, at omverdenen mente, at ældre borgere altid havde god tid, men at de havde gjort kommunen klart, at to timers ventetid på en bus er ligeså ubehageligt for en ældre som for en yngre – et udsagn som alle tilsluttede sig. En anden deltager mindede om, at dialogen er vigtig, og at transportproblemerne ikke er de eneste problemer, der er i kommunerne. John Jensen fortalte, at Odsherred ældreråd bevidst bruger pressen og tillige har fremsendt konkrete forslag, så politikere og administration konstant gøres opmærksom på de eksisterende problemer med den kollektive trafik.

Færdigheder må ikke gå til spilde
Centerleder Laust Kristensen, Center for Frivilligt Socialt Arbejde, kom i sit

seminar ind på vigtigheden af, at ældre sørger for at føre et aktivt liv: Det kan ikke nytte at læne sig tilbage og sige "lad de unge komme til, jeg orker det ikke".

Ældrerådsmedlemmer er som regel meget aktive mennesker, der på forhånd er godt kendte i kommunens forenings- og politiske liv. De har derfor et stort bagland, som de har en forpligtigelse overfor. Ældrerådene skal have det brede engagement, gå foran og skabe tværgående initiativer for alle aldersgrupper. Mange opgaver venter, så det gælder om at turde gå i gang og være med til at gøre en forskel til det bedre – ikke kun for ens egen aldersgruppe. Ældrerådet skal skabe kontakt til de frivillige foreninger, observere og være med til at løse problemer. Lysten til at engagere sig i frivilligt arbejde er meget forskellig: En deltager oplyste, at det er svært at skaffe frivillige ældre i hans kommune, en anden fortalte, at de

har mange frivillige ældre, der med glæde møder op, når der er brug for en hjælpende hånd. Endelig mente en tredje, at der ligefrem er gået mode i at udføre frivilligt socialt arbejde blandt ældre, men at det lader til, at flere anser det for mere prestigefyldt at være hjælper på et hospice end på et plejecenter.

Vær klar til at blive overrasket

På en tavle ved indgangen til seminaret stod: "Vær klar til at blive overrasket". Seminaret var også anderledes - det var nemlig en smagsprøve på den såkaldte Open Space metode. Gerard Muller, der har arbejdet med metoden i mange år, introducerede den med en lille historie: En mand havde arrangeret en fantastisk konference med gode oplæg og mange deltagere, men da han spurgte deltagerne bagefter, hvad der var det

bedste, svarede de: Kaffepausen. Hvad er det så, der er så godt ved kaffepausen, tænkte han. Det er, at man kan tale med hvem, man vil, om hvad man vil og gå, når det bliver kedeligt. Det er udgangspunktet for Open Space metoden. Først holdt Jens Erik Madsen, næstformand i DANSKE ÆLDRE RÅD, et kort oplæg om synlighed. Gerard Muller bad de fremmødte om at skrive et emne på et papir, som de gerne ville diskutere med de andre deltagere. Emnerne var mangfoldige; samarbejde mellem ældreråd og administration, kandidater til ældreråd, pressekontakt, gennemslagskraft, ældreråd kontra Ældre Sagen, modvirke djøfisering, medindflydelse, kompetenceudvikling m.fl. Deltagerne satte papirerne ind i en tidstabel, hvor alle kunne se, hvor og på hvilke tidspunkter de forskellige emner blev diskuteret. Herefter

cirkulerede samtlige deltagere rundt mellem de forskellige diskussionsgrupper, alt efter hvilket emne de fandt interessant. Til enhver tid kunne man som deltager bryde op fra en gruppe og gå hen til en anden. Som afslutning opsummerede deltagerne, hvad de havde fundet mest interessant i løbet af seminaret. De fleste nævnte, at de havde lært af hinanden ved at udveksle erfaringer og på den måde var blevet klogere – helt uden en oplægsholder.

En arena for det gode samarbejde

Alle snakker om det, men ingen ved rigtigt, hvad det er. Det var Mette Hjæres udgangspunkt i seminaret om partnerskaber. Mette Hjære er konsulent ved Center for Frivilligt Socialt Arbejde og mener, at det er en udbredt misforståelse, at alle samarbejdsformer er partnerskaber. Den





forskningsmæssige definition er: Et partnerskab er et struktureret, forpligtende, gensidigt fordelagtigt og dialogbaseret frivilligt samarbejde mellem organisationer, der ved at kombinere deres ressourcer og kompetencer arbejder sammen for at udvikle (nye) sociale aktiviteter. Mette Hjære betegnede partnerskaber som en arena, hvor parterne er lige og kan dyrke det gode samarbejde. Udover konkrete aktiviteter kan et partnerskab virke udviklende i forhold til ens selvforståelse: I processen diskuterer parterne, hvor grænserne går, hvorved muligheder og begrænsninger bliver tydeligere. Deltagerne diskuterede for og imod Mette Hjæres anbefaling om at indgå en skriftlig aftale om partnerskabets indhold og form: Nogle mente, at man er på den sikre side, når spillereglerne er skrevet ned, andre havde eksempler på, at skriftlige kontrakter var blevet skrottet, og at de havde fået at vide, at mundtlige aftaler er mindst ligeså gode og tillidsskabende. En deltager bemærkede, man skal være meget på vagt i disse sparetider, da nogle kommuner via partnerskabs-aftaler prøver at få de frivillige til at udføre aktiviteter, som egentlig bør ligge i den kommunale drift.

Realitetstjek

Gunnar Gjelstrup var underviser på et seminar, der tilbød deltagerne et realitetstjek ud fra to temaer: Er jeg en

aktiv medspiller? Er vi på forkant i forhold til kommunen? Der var stor deltageraktivitet, ikke mindst i forhold til temaet om den enkelte som en aktiv medspiller. På spørgsmålet om hvad der motiverer dig som ældrerådsmedlem, nåede deltagerne frem til følgende faktorer:

- At opnå indflydelse, blive hørt og skabe resultater
- At ældrebefolkningen kender ældrerådet
- At jeg kan lide at være med i noget, være engageret i noget væsentligt for samfundet.

På spørgsmålet om hvordan ældrerådsmedlemmer kan klædes bedre på til at løse deres opgave i ældrerådet, lød svarene:

- At blive bedre til at lytte til dem vi repræsenterer og vide, hvad de gerne vil have
- At have bedre indsigt i lovgivning og større generel viden
- At orientere sig mere i forhold til hvad kommunalbestyrelsen arbejder med og bedrive lobbyisme
- At hente viden på temadage, konferencer og via bøger/pjecer.

Gunnar Gjelstrup konkluderede, at det er væsentligt, at ældrerådet har blik for:

- Hvor ældre (ældreområdet) er i den politiske prioriteringsproces
- At forvaltningspersonalet prioriterer tid til samarbejdet med ældrerådet (kan gøres gennem faste rutiner)

- Hvor meget kommunen er præget af hierarki eller netværk, og at ældrerådet skal lægge sin strategi derefter
- At forvaltning og politikere har fået nye roller i de større og sammenlagte kommuner, og at ældrerådet derfor også skal finde en ny rolle. Gensidig respekt for roller er vigtig.

Udgangsbønnen blev, at ældrerådene skal holde fast i de gode erfaringer fra procedurer og kulturer i de gamle kommuner og samtidig holde fast i målet: At gøre en forskel.

Den venlige vagthund

Formand for Seniorrådet Anker Andersen og chef for Senior Service Gitte Vandall, begge fra Hedensted kommune, fortalte i seminaret om samarbejdet mellem seniorråd, politikere og administration i deres kommune. Gitte Vandall forklarede, at man som udgangspunkt i kommunen fokuserer på det, man gerne må frem for på forbud, at man undgår regler og retningslinjer, der ikke giver mening og forsøger at skabe bæredygtige løsninger ved at tage hensyn til helheden. En seminardeltager ville vide, hvordan de undgår de mange regler. Gitte Vandall svarede, at de ikke gør mere, end de skal i forhold til dokumentation og kontrol. I samarbejdet er det vigtigt at være klar over og spille sin egen rolle, sagde Anker Andersen og tilføjede, at man



i seniorrådet ser sig selv som en venlig vagthund i forhold til politikerne. Et konkret eksempel på det vellykkede samarbejde var udarbejdelsen af Hedensted kommunes seniorlivspolitik, hvor borgerne i høj grad blev medinddraget fra starten. Seniorlivspolitikken, som er et kort og fyndigt dokument, findes på kommunens hjemmeside. Kontakten mellem forvaltning, politikere og seniorråd er kontinuerlig, og Gitte Vandall deltager i alle seniorrådets møder. En deltager spurgte, om de to oplægsholdere ikke sidder lårene af hinanden. De svarede, at de forsøger at finde fælles forslag og ofte oplever, at have svaret det samme, når andre udefra har stillet spørgsmål til deres arbejde. Det hænder dog, at de er uenige.

En appelsin i turbanen

I konferencens afsluttende hovedoplæg fortalte formand og næstformand for Randers ældreråd, Kirsten Thorhauge og Anna Margrethe Nielsen, om deres oplevelse med at være en af fem pilotkommuner i projekt "Ældrerådene – en aktiv med-

spiller i nærdemokratiet". Som nyt, 'sammenbragt' ældreråd var det en appelsin i turbanen at modtage en henvendelse fra DANSKE ÆLDRE RÅD, om ældrerådet ville deltage i et projekt om demokrati og dialog. Som pilotkommune har man fået støtte til tre debatarrangementer. Randers ældreråd valgte Ældre Sagen som samarbejdspartner til det første debatarrangement.

Debatarrangementet blev holdt i det gamle ridehus, et fint – men lidt dyrt – sted. Pressen bragte en helsidesannonce om arrangementet, men Anna Margrethe Nielsen pointerede nødvendigheden af at invitere folk direkte. Debatarrangementet handlede om sundhed, sundhedsprofil og forebyggelse, og direktøren for sundhed og ældre i Randers kommune var ordstyrer. Debatarrangementet var en veritabel succes med 500 deltagere – ældrerådet havde satset på 200. De efterfølgende debatarrangementer blev holdt på syv områdecentre.

Generelt er der et godt samarbejdsklima mellem Randers ældreråd og politikerne, hvor man vil hinanden det vel, men også er klar over sine

forskellige roller – som en politiker sagde til ældrerådet: "I bider os i haserne, hvis vi ikke makker ret".

Efter det medrivende oplæg mindede Kirsten Feld om, at der som afslutning på projekt bliver udsendt et idékatalog først i det nye år. Herefter takkede hun konferencens deltagere og oplægsholdere samt projektmedarbejder Nana Alsted og styregruppen for deres indsats i projektet. En særlig tak rettede Kirsten Feld til fotograf Maj Skibstrup, som tog billeder på konferencen. Maj Skibstrup har gennem de sidste to år været DANSKE ÆLDRE RÅDs frivillige "husfotograf", hvis billeder DANSKE ÆLDRE RÅD har fået lov til at bruge på hjemmeside, pjecer mm. Det er også hendes billeder, som er i denne artikel.

Artiklen er skrevet på baggrund af referater fra DANSKE ÆLDRE RÅDs bestyrelsesmedlemmer og sekretariatsmedarbejdere.





Hvem skal have Ældrerådenes Hæderspris 2009?

DANSKE ÆLDRERÅD uddeler hvert år en hæderspris. Ældreråd opfordres til at indstille en person eller en gruppe til hædersprisen.

Ét eller flere af følgende kriterier skal være opfyldt:

- Har synliggjort, at ældre har ressourcer til brug for samfundet lokalt eller nationalt
- Har fremmet brugerinddragelse lokalt eller nationalt
- Har medvirket til at fremme tanken om ældreråd lokalt eller i forhold til lovgivning.

Skriv en begrundet indstilling og send den til DANSKE ÆLDRERÅD, Jernbane Allé 54, 3. th., 2720 Vanløse eller mail info@danske-aeldreraad.dk, så den er sekretariatet i hænde inden d. 17. marts 2009. Bestyrelsen træffer afgørelse d. 25. marts.

Prisen uddeles på DANSKE ÆLDRERÅDs repræsentantskabsmøde d. 6. maj.

To personer har modtaget prisen tidligere: I 2008 var det Kristian Riis. Begrundelsen var hans mangeårige arbejde for at sikre ældres indflydelse og rettigheder. I 2007 modtog forhenværende socialminister Bent Rold Andersen prisen, fordi han som formand for Ældrekommissionen var fremsynet og vægtede ældres selvbestemmelse.

Nyt fra DANSKE ÆLDRE RÅD

Nyt fra bestyrelsen

Bestyrelsen holdt bestyrelsesseminar d. 12.-13. november, og drøftede blandt andet områder, hvor det vil være relevant, at DANSKE ÆLDRE RÅD udformer et politikpapir. Bestyrelsen godkendte det af valgudvalget udarbejdede inspirationspapir vedrørende valg til ældreråd – dette er nu udsendt til ældrerådene. Bestyrelsen fik en orientering om DANSKE ÆLDRE RÅDs møde med velfærdsminister Karen Jespersen d. 24. oktober – et godt møde, hvor formand Kirsten Feld fulgte op på igangværende spørgsmål omkring mad til ældre, plejeboliggarantien, folkepensionen, problemer med

ældrerådernes høringsret i kommunerne, satspuljen m.m.

Bestyrelsen fik en orientering fra regionsældrerådene. Der er etableret frivillige regionsældreråd i alle fem regioner, og et fast punkt på bestyrelsens møde er en orientering fra arbejdet i disse råd. DANSKE ÆLDRE RÅD har i 2007 taget initiativ til, at to-tre personer fra hvert regionsældreråd mødes to gange årligt til fælles drøftelser og erfaringsudveksling. Derudover havde bestyrelsen forskellige sager til behandling herunder repræsentantskabsmøde d. 6. maj 2009 og ældrepolitisk konference d. 7. maj 2009.

Bestyrelsen fik et oplæg af MF Astrid Krag, ældrepolitisk ordfører for SF. Det er en fast tradition, at bestyrelsen på sine møder inviterer en ældrepolitisk ordfører til at holde et oplæg, med efterfølgende drøftelse. De senest to inviterede har været Lise von Seelen, (S) og Erling Bonnesen (V).

Udtalelse

DANSKE ÆLDRE RÅD udsendte i november en udtalelse, hvor bestyrelsen udtrykker frygt for, at 2009 bliver et svært år for de ældre borgere, der har behov for kommunal service. Det skyldes den netop vedtagne finanslov, hvor regeringen blandt andet har indført et prisloft på mad på plejcentre. Bestyrelsen peger i udtalelsen på yderligere to punkter: En stadig herskende kontrol på ældreområdet, og besparelser der på sigt risikerer at blive til øgede udgifter. Udtalelsen er blevet sendt til pressen og til de 98 ældreråd.

Læs hele udtalelsen på DANSKE ÆLDRE RÅDs hjemmeside www.danske-aeldreraad.dk



Fra ældreråd til ældreråd

En temadag hvor robotteknologi var i højsædet

Den 8. september 2008 holdt lokalråd 2 i Odense – under Ældrerådet i Odense – en temadag, hvor man havde indbudt bl.a. bruger-pårørenderåd, Ældrerådet, samt repræsentanter for Seniorhus-projektet, og repræsentanter fra aktiviteter i plejeboliger i Odense Kommune. I alt 50 deltog. Arrangementet var lavet i samarbejde med Høreforeningen i Odense, MedCom International samt Dacapo Teatret.

Formanden for Høreforeningen i Odense Claus Hansen fortalte om sin egen situation som svært hørehæmmet, og viste de muligheder, der er tilgængelige i dag lige fra teleslynger til FM systemer, der ikke generer radio og tv. Han viste et vibrerende apparat, der virker som vækkeur

og røgalarm. Høreforeningen i Odense har 230 medlemmer, og på landsplan 10.000 registrerede medlemmer.

Projektleder Claus Nielsen fra MedCom International har i en årrække stået i spidsen for at udvikle og digitalisere det kommunale ældreområde og de nye kommunale sundhedsopgaver. Han redegjorde for udviklingen indenfor robotteknologien og præsenterede en robotstøvsuger, en såkaldt servicrobot, der allerede nu bruges på forskellige odenseanske plejehjem i en forsøgsordning. Han viste en kraftforstærkende robotdragt, der giver sosu-medarbejdere mulighed for at løfte ældre ud af sengene, ligesom han havde en elektronisk sæl med, som benyttes af ældre demente borgere. Efterfølgende viste han dokumen-

Ældrerådsvalg i København

De københavnske ældreråd holdt valg i november. Sekretariatsleder for de københavnske ældreråd, Lars Markersen, opsummerer her resultaterne.

Der blev holdt valg til de 12 københavnske ældreråd tirsdag den 18. november 2008. Der skulle vælges syv medlemmer til hvert råd samt et antal stedfortrædere. Der var i alt 152 kandidater til de 84 pladser.

Der kunne stemmes pr. brev og ved fremmøde på et valgsted i hver bydel. Ældrerådene bemandede de 12 valgsteder og havde på forhånd krydset brevstemmerne af i de valglister, der blev bragt ud til valgstederne i forbindelse med valget.

Der var i alt 79.579 stemmeberettigede, og der blev en valgdeltagelse på 25,1%, knap 4% mere end for 4 år siden.

Ud af de 84 valgte ældrerådsmedlemmer er de 51 helt nye. Der har således været en betydelig udskiftning. Også på et andet felt er der sket en stor forandring. 49 af medlemmerne er kvinder og resten, 35, er mænd. Ved valget for fire år siden var der en overvægt af mænd.

48 af de valgte ældrerådsmedlemmer er mellem 60 og 70 år, 35 er mellem 70 år og 80 år, og en enkelt er over 80 år. I to af de 12 ældreråd er gennemsnitsalderen 66 år. Ældrerådsmedlemmerne er gennemsnitligt blevet yngre.

Ældrerådene tiltræder den 1. januar 2009.

Inspirationspapirer til forberedelse af valg

DANSKE ÆLDRE RÅDs bestyrelse har nedsat et ad hoc udvalg, der arbejder med materiale til ældrerådsvalg. Som nævnt i sidste nyhedsbrev har udvalget udarbejdet et inspirationspapir til revision af vedtægter for et ældreråd/seniorråd.

Inspirationspapiret er sendt til ældrerådene d. 1. oktober via mail.

Bestyrelsen har efterfølgende tiltrådt et inspirationspapir om valgregler for ældrerådsvalg. Papiret indeholder forslag til valgregler både i forhold til fremmøde- og

brevvalg, som kan inspirere ældrerådene i deres egne overvejelser. I papiret oplistes også fordele og ulemper ved at gennemføre valget som et fremmødevalg eller som et brevvalg.

Inspirationspapiret er sendt til ældrerådene d. 20. november via mail.

Inspirationspapirerne er på de lukkede sider på DANSKE ÆLDRE RÅDs hjemmeside: www.danske-aeldreraad.dk, Kun for medlemmer, Bruger: 2007, Password: medlem, Information udsendt til medlemmerne.

tarfilmen "Mechanical love", der bl.a. viser, hvordan en terapeutisk robot benyttes i det daglige arbejde med mennesker med demenssygdomme.

Herefter opførte skuespillere fra Dacapo Teatret, et lille drama i tre akter over dagens emne: Hvordan får man motiveret de pårørende til at være mere aktive i bruger-pårørenderådene?

Arrangementet startede kl. 10.00 og sluttede kl. 16.00. Det var gratis for de indbudte. Der blev serveret kaffe og rundstykker, frokost og eftermiddagskaffe. Hele arrangementet kostede i alt 7.000 kr. og blev holdt for midler, som lokalrådet har fået fra Ældrecenter Filosofhaven, der

har delt deres overskud ud til formål, som skal gå til viden omkring ældre og de muligheder, der er til stede i dag. En god dag, som kan anbefales til andre ældreråd eller organisationer.

*Af Tenna Henriksen,
medlem af Ældrerådet i Odense og Lokalråd 2*

Temadage og konferencer

Forårets temadage

Hovedparten af ældrerådene afholder valg til ældrerådet i efteråret 2009. Temadagene i foråret har derfor overskriften "Det bedste ældrerådvalg – med fokus på kandidater, stemmeprocent, medieinteresse og nyvalgte".

DANSKE ÆLDRERÅD har i efteråret udsendt en del inspirationsmateriale som forberedelse til valgene. Det forberedende arbejde omkring vedtægter er på plads, og nu melder spørgsmålet sig, hvordan ældrerådene får den bedste proces, med flest mulige kandidater og den højeste mulige stemmeprocent?

På temadagene får deltagerne lejlighed til at arbejde med følgende hovedspørgsmål:

- 1 Hvordan planlægger og afvikler vi det bedste ældrerådvalg?
- 2 Hvordan får vi nye til at stille op som kandidater til ældrerådvalget?
- 3 Hvordan får vi så høj stemmeprocent som muligt?
- 4 Hvordan introducerer vi bedst nyvalgte til arbejdet?

Temadagene afholdes i uge 12-14. Program udsendes primo januar 2009.

Jernbane Allé 54, 3. th.
2720 Vanløse

Tlf. 3877 0160
info@danske-aeldreraad.dk
www.danske-aeldreraad.dk

Nyhedsbrevet er udgivet af DANSKE ÆLDRERÅD

Oplag: 2.000
ISSN 1903-0495 (Papirform)
ISSN 1903-0509 (Online)

Næste nr.: Marts 2009

DANSKE ÆLDRERÅD

Formand Kirsten Feld
Tlf. 4632 1886 Mobil: 4015 5298

Næstformand Jens Erik Madsen

Tlf. 8648 1151 Mobil: 2161 0737

Ansvarshavende

Kirsten Feld

Redaktion

Marianne Lundsgaard
Lise Sørensen

Sekretariatet

Marianne Lundsgaard
Sekretariatsleder
ml@danske-aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0162

Hanne Schulze

Bogholder/kursussekretær
hs@danske-aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0161

Lise Sørensen

Konsulent
ls@danske-aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0164

Nana Alsted

Projektmedarbejder
na@danske-aeldreraad.dk
Tlf. 3877 0163

Tryk

Kailow Graphic



DANSKE ÆLDRERÅDs aktiviteter, kalender 2008/2009

December

19. Sekretariatet lukket mellem jul og nytår

Januar

5. Sekretariatet åbner efter juleferie

14. Bestyrelsesmøde

Februar

Indkaldelse til repræsentantsmøde udsendes primo februar

26. FU-møde

Marts

6. Sidste frist for tilmelding til repræsentantskabsmøde og for indsendelse af forslag

Uge 12-14 Temadage: "Det bedste ældrerådvalg". Program udsendes primo januar 2009

25. Bestyrelsesmøde

Maj

6. Repræsentantskabsmøde, Hotel Nyborg Strand

7. Ældrepolitisk konference, tema: "Vilkår og betingelser for en god hverdag som ældre", Hotel Nyborg Strand

26. Bestyrelsen holder konstituerende møde